

Posudek rigorózní práce

Mgr. Pavly Nahodilové na téma: Převod a zastavení obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným

Posuzovaná rigorózní práce je nepochybně věnována problematice, která je v podnikatelské oblasti mimořádně významná a aktuální. Obě zkoumané právní dispozice s obchodním podílem jsou velmi frekventované. Jejich právní úpravu v obchodním zákoníku lze do značné míry označit jako rámcovou a vyvolávající od samotného počátku řadu interpretačních a aplikačních problémů. Svědčí o tom kromě jiného poměrně početná judikatura snažící se jednotlivé problémy řešit. Také odborná literatura (komentáře, monografie a články) uvedenému tématu věnuje soustavnou pozornost. Snahu autorky posuzované práce o soustavnější zpracování uvedených zdrojů je proto třeba přivítat.

Autorka práci rozdělila do 4 základních kapitol. V kap. 1 pojednává o pojmu obchodní podíl. Podaný výklad má povahu stručného vymezení základního pojmu jako úvodu do problematiky vlastního tématu práce.

Kap. 2 představuje nejrozsáhlejší část posuzované práce (str. 8 až 73). V ní se autorka podrobně zabývá převodem obchodního podílu a některými otázkami s převodem obchodního podílu souvisejícími. S hlediska struktury považuji za poněkud problematické zařazení výkladu o podmínkách převodu obchodního podílu až na str. 43 a následující. Spíše by bylo vhodné zařazení na začátek této kapitoly. Současně mohl být výklad podrobnější. S ohledem na téma práce se mi jeví jako poněkud nepřiměřený podrobný výklad o postupu před rejstříkovým soudem (str. 66 až 71).

Kapitoly 3 a 4 jsou věnovány zástavnímu právu, a to kap. 3 jeho obecné úpravě v občanském zákoníku a kap. 4 zastavení obchodního podílu. Podle mého názoru by bylo patrně vhodnější spojení v jedné kapitole.

Celkově hodnotím strukturu práce jako vyhovující povaze a rozsahu problematiky. Platí to i o vnitřním členění jednotlivých kapitol, zejména pak rozsáhlé kap. 2. Práce je přehledná a jednotlivé části na sebe logicky navazují. Lze jen litovat, že se autorka nevěnovala úpravě zkoumaných dispozic v návrhu nového občanského zákoníku a v návrhu zákona o obchodních korporacích. Formulace jsou v převážné většině srozumitelné a využívají v potřebném rozsahu odbornou terminologii. Z tohoto hlediska se vyskytují jen dílčí nedostatky a nepřesnosti (např. na str. 3 „úprava...je upravena“ , na str. 7 „práva.....které“, na str. 15 „upravující zvláštní ustanovení“ , na str. 33 „Smlouva...nabývá platnosti“, na str. 45 „K tomuto rozhodnutí musí být pořízen notářský zápis“ a tamtéž „předpokladem splatnosti smlouvy“). Ty však podstatně nepříznivě jazykovou a stylistickou úroveň práce neovlivňují.

Pro způsob zpracování je charakteristické úzké napojení výkladu na konkrétní zákonná ustanovení, odbornou literaturu a judikaturu. Zásadně je to třeba hodnotit kladně. Autorka prokazuje hlubší znalosti získané studiem odborné literatury a judikatury a schopnost získané poznatky využít pro výklad zákonných ustanovení a řešení dílčích problémů. Kladem práce je také samostatný přístup, snaha zaujmout v dílčích otázkách vlastní názor a tento určitým způsobem argumentovat (např. na str. 12, str. 35, str. 95), i když může jít i o názor diskusní povahy. Na druhé straně napojení výkladu na výše uvedené zdroje vedlo autorku místy k poměrně častým citacím textu zákonných ustanovení a judikátů, což mělo za následek kromě jiného určitou „mozaikovitost“ textu. Jako použitou literaturu autorka uvádí celkem 34 titulů. Dále uvádí 80 soudních rozhodnutí (včetně 6 nálezů Ústavního soudu). Jak odborná

literatura, tak i judikáty jsou většinou vhodně uplatněny v textu práce. Poznámkový aparát obsahuje 198 odkazů pod čarou, většinou správně formulovaných a věcně vhodných.

Z věcného hlediska považuji téma za zvládnuté na dobré úrovni, bez podstatnějších vad a nedostatků. Z dílčích připomínek považuji za nutné uvést následující:

a/ Je třeba upřesnit jak rozumět tvrzení, že je třeba na smlouvu o převodu obchodního podílu aplikovat ustanovení hlavy třetí části třetí obchodního zákoníku (str. 15). Ne zcela jasný je na téže straně text posledního odstavce.

b/ Argumentace rozhodnutím Vrchního soudu v Praze sp.zn. 5 Cmo 308/94 (str. 20) je zavádějící, když tento soud později zaujal stanovisko opačné (9 Cmo 873/99 z 26. 11. 2001).

c/ Nejasná a poněkud rozporná se jeví formulace na str. 42 v posledním odstavci mezi větou druhou a větou poslední.

d/ Na str. 51 a 52 pod nadpisem „Majitelství obchodního podílu“ je zařazen text, který je odkazem na názor K.Eliáše a J.Dědiče, aniž by jasně a argumentovaně formuloval vlastní názor autorky. Současně zjednodušeně uvádí důvody, pro které je zastáván názor, že obchodní podíl nemůže být předmětem vlastnického práva (zastánce takového názoru neuvádí).

e/ Za spornou považuji úvahu autorky na str. 55 (předposlední odstavec) o aplikaci § 146 ObčZ. Podle mého názoru v uvedeném případě nejde o situaci, že by nabývajícím manžel použil majetek ve společném jmění manželů k podnikání.

f/ Za sporné považuji tvrzení na str. 61, že smlouva o zajišťovacím převodu musí obsahovat určení kupní ceny obchodního podílu.

g/ Nepřesvědčivé je odůvodnění autorčina názoru, že vyloučení převodu obchodního podílu společenskou smlouvou nevyklučuje možnost jeho zastavení, pokud takové vyloučení není výslovně zakotveno ve společenské smlouvě (str. 90).

h/ Obdobně to platí i o tvrzení, že zpeněžení obchodního podílu soudní prodejem je vyloučeno (str. 95).

Posuzovanou rigorózní práci považuji jako celek za zdařilé zpracování složité problematiky. Autorka prokázala schopnost samostatně na odborně dobré úrovni pracovat s příslušnými zákonnými ustanoveními, tato ustanovení vykládat a formulovat, jakož i řešit problémy s tím spojené. Práci hodnotím jako plně způsobilou ústní obhajoby v rámci státní rigorózní zkoušky.

V Praze dne 27. června 2011

Doc. JUDr. Stanislav Plíva, CSc.
konzultant